

# ANIMKA

NR 48 • LISTOPAD 2024

[www.klubanima.pl](http://www.klubanima.pl)



GAZETA BEZPŁATNA

GAZETA WROCŁAWSKIEGO KLUBU ANIMA

NAKŁAD 1000 EGZ.

## ● 11 listopada

Ciekawostki o Dniu Niepodległości

- Andrzejki kiedyś i dziś  
– tradycja wróżb i zabawy  
na przestrzeni wieków

- „Szyjemy dla bezdomniaków”  
– legowiska dla psów i kotów

- Zaduszki  
– historia  
i znaczenie  
święta

- Historia pisma  
Braille’a i jego znaczenie

- Jak pomóc jeżom  
przetrwać zimę?

## KONKURS

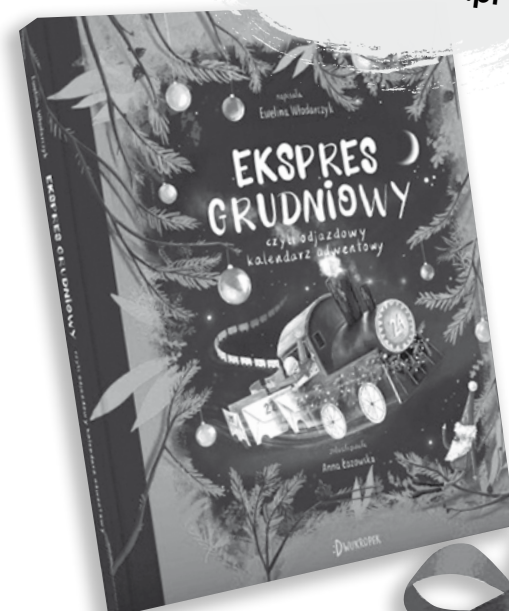
Z okazji  
zbliżających się świąt  
zapraszamy do udziału  
w konkursie.

Do wygrania są  
3 zestawy książek  
dla dzieci autorstwa  
Eweliny Włodarczyk.

Aby otrzymać takie książki,  
należy odpowiedzieć na pytanie:  
„Który dzień z grudniowego  
kalendarza jest Twoim  
ulubionym i dlaczego?”.  
Zwycięży ten, kto swoją  
odповідź skradnie  
nasze serca!

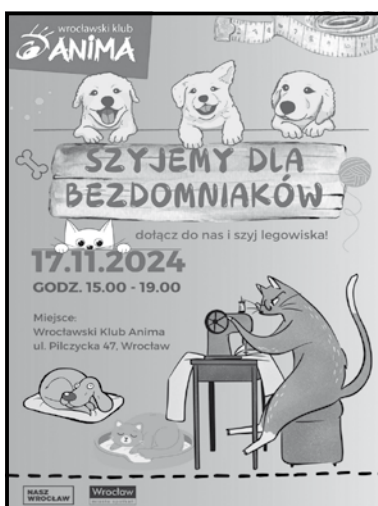
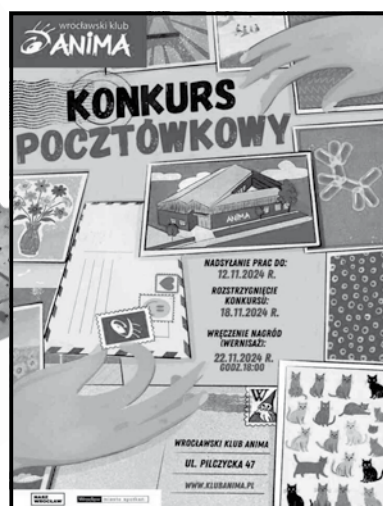
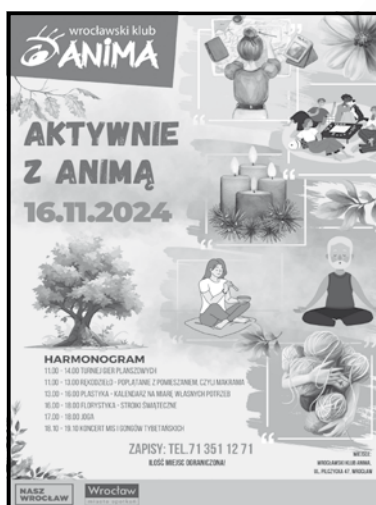


Na odpowiedzi  
czekamy do 15 listopada  
pod adresem mailowym:  
[gazetka@anima.pl](mailto:gazetka@anima.pl)





# DZIEJE SIĘ W ANIMIE



## Ciekawostki o Dniu Niepodległości w Polsce

# 11 listopada

**Dzień Niepodległości, obchodzony 11 listopada, to jedno z najważniejszych świąt narodowych w Polsce. Upamiętnia odzyskanie przez Polskę niepodległości po 123 latach zaborów. Oto kilka faktów i ciekawostek związanych z tym świętem:**

**Józef Piłsudski – symbol odzyskania niepodległości**

W Polsce 11 listopada wiąże się z osobą Józefa Piłsudskiego, który tego dnia przejął kontrolę nad polskim wojskiem w Warszawie. W kolejnych latach Piłsudski stał się ikoną walki o niepodległość, choć sam wielokrotnie podkreślał, że odzyskanie niepodległości było efektem działań wielu Polaków i organizacji na przestrzeni lat.

**Ustanowienie Dnia Niepodległości**

Dzień Niepodległości jako święto narodowe w Polsce zostało oficjalnie ustanowione dopiero w 1937 roku, a więc niemal dwie dekady po wydarzeniach z 1918 roku. Niestety, obchodzono je tylko dwa razy przed wybuchem II wojny światowej (w latach 1937 i 1938).

**Zakaz obchodów w czasach PRL**

Po II wojnie światowej, gdy Polska znalazła się w strefie wpływów politycznych ZSRR, komunistyczne władze zakazały obchodów 11 listopada. Zamiast tego promowano Święto Odrodzenia Polski 22 lipca, upamiętniające ogłoszenie Manifestu PKWN w 1944 roku. Dopiero w 1989 roku, wraz z upadkiem komunizmu, przywrócono oficjalne obchody Dnia Niepodległości.

**Radosne obchody w Poznaniu i białe-czerwone rogałe**

W Poznaniu Dzień Niepodległości jest obchodzony wyjątkowo radośnie i nietypowo. Zamiast formalnych uroczystości Poznań organizuje imprezy plenerowe, a jednym z symboli tego dnia są rogałe świętomarcińskie – tradycyjne wypieki z białym makiem, które łączą obchody Dnia Niepodległości z lokalnym świętem św. Marcina.

**Symboliczne godziny wciągnięcia flagi na maszt**

W ramach oficjalnych uroczystości 11 listopada, co roku o godzinie 12:00, w wielu miastach Polski podnosi się flagę państwową na maszt przy akompaniamencie Mazurka Dąbrowskiego. Godzina ta symbolizuje czas, w którym Polska formalnie odzyskała suwerenność.

## ANDRZEJKI KIEDYŚ I DZIŚ – TRADYCJA WRÓŻB I ZABAWY NA PRZESTRZENI WIEKÓW

Andrzejki to jedna z tych zabaw, które w polskiej kulturze przetrwały przez wieki, choć jej forma i znaczenie ulegały z biegiem lat pewnym zmianom. Dawniej był to przede wszystkim wieczór wróżb, dziś – okazja do spotkań towarzyskich, pełnych rozrywki i magii. Jakie różnice można dostrzec w obchodzeniu andrzejek dawniej i dzisiaj?

### ANDRZEJKI KIEDYŚ – MAGIA, WRÓŻBY I ZNACZENIE DUCHOWE

Pierwsze wzmianki o wróżbach andrzejkowych sięgają czasów średniowiecznych. Andrzejki były szczególnie ważne dla młodych dziewcząt, które wierzyły, że tego wieczoru mogą poznać swoją przyszłość, zwłaszcza tę związaną z zamążpójściem. Wierzono, że święty Andrzej, patron małżeństw i zakochanych, pomoże im poznać imię przyszłego męża lub uzyskać wskazówki co do swojego dalszego losu.

### ANDRZEJKI DZIŚ – MAGIA I ROZRYWKA DLA KAŻDEGO

Współczesne andrzejki różnią się od tych dawnych przede wszystkim formą. Choć wróżby są wciąż obecne, to ich znaczenie straciło na powadze, a nabrało bardziej roz-

rywkowego charakteru. Andrzejki stały się okazją do wspólnego spędzania czasu – nie tylko dla młodych dziewcząt, ale dla wszystkich, niezależnie od wieku i poci.

Andrzejki przeszły dużą transformację – od wieczoru pełnego powagi, duchowości i wróżb przepowiadających przyszłość, do współczesnej formy zabawy dla wszystkich. Wciąż jednak pozostają ważnym elementem polskiej tradycji, która łączy pokolenia i pozwala na chwilę przeniesienia się w świat magii i tajemniczych wróżb. Bez względu na to, jak bardzo zmieniły się andrzejki, jedno pozostaje niezmienne – to wieczór, który budzi w nas ciekawość i pozwala na chwilę oderwać się od codzienności, niezależnie od tego, czy naprawdę wierzymy w przepowiednie, czy traktujemy je wyłącznie jako zabawę.

# ZADUSZKI

## – historia i znaczenie święta

Zaduszki, znane również jako Dzień Zaduszny, są obchodzone 2 listopada, dzień po uroczystości Wszystkich Świętych. To wyjątkowy czas w tradycji katolickiej i ludowej, poświęcony pamięci o zmarłych. W odróżnieniu od dnia Wszystkich Świętych, który skupia się na czczeniu świętych i błogosławionych, Zaduszki mają charakter bardziej osobisty i refleksyjny, związany z modlitwą za dusze wszystkich zmarłych, a szczególnie tych, którzy przebywają w czyśćcu i oczekują na zbawienie.

### HISTORIA ZADUSZEK

Korzenie Zaduszek sięgają zarówno tradycji chrześcijańskiej, jak i wcześniejszych wierzeń pogańskich. Święto ma więc wielowarstwową historię, łączącą elementy różnych kultur i religii:

### POGAŃSKIE KORZENIE

Przed chrystianizacją w wielu kulturach europejskich istniały obrzędy związane z kultem zmarłych. W Polsce praktykowano słowiańskie obchody dziadów, podczas których oddawano cześć przodkom. Wierziono, że w tym okresie zmarli powracają do świata żywych, dlatego organizowano rytuały mające na celu ułaskawienie dusz, by te mogły odejść w spokoju. Dziady obchodzono w różnych terminach, głównie jesienią, kiedy to natura obumiera, a długie, ciemne noce sprzyjają refleksji nad przemijaniem i życiem po śmierci.

### ZADUSZKI W KOŚCIELE KATOLICKIM

Kościół katolicki, integrując niektóre pogańskie zwyczaje, stworzył chrześcijańską wersję tych obrzędów. Zaduszki, jako dzień modlitwy za dusze zmarłych, zostały oficjalnie wprowadzone przez Kościół w XI wieku. Zainicjował je benedyktyński opat Odilon z Cluny, który w 998 roku zarządził, że dzień po Wszystkich Świętych będzie poświęcony modlitwom za dusze zmarłych. Z czasem obchody te rozpowszechniły się w całym świecie chrześcijańskim.



## Tradycje i obrzędy związane z Zaduszkami

Obchody Zaduszek różnią się w zależności od regionu, jednak w całej Polsce można zauważyć pewne wspólne praktyki:

### WYPOMINKI

W kościołach na całym świecie, zwłaszcza w Polsce, odprawiane są specjalne nabożeństwa, podczas których księża czytają imiona zmarłych zapisanych na tzw. „wypominkach”. To forma modlitwy, która ma pomóc duszom zmarłych szybciej opuścić czyściec.

### ZADUSZKI POETYCKIE

W niektórych regionach Polski, zwłaszcza w większych miastach, organizowane są tzw. zaduszki poetyckie, czyli wieczory zadumy, poezji i muzyki, podczas których wspomina się zmarłych twórców literatury, muzyki i sztuki. Takie wydarzenia są często inspirowane ideą „życia po śmierci” w twórczości artystycznej.

### UCZTY I WSPÓLNE POSILKI

W niektórych tradycjach ludowych Zaduszki były także okazją do przygotowania specjalnych posiłków dla dusz zmarłych. Na grobach kładziono jedzenie, wierziono bowiem, że dusze zmarłych w te dni wracają na ziemię, aby odwiedzić swoich bliskich. W Polsce takie obrzędy nie są już powszechne, ale w dawnych czasach były częścią lokalnej tradycji, zwłaszcza na wschodnich krańcach kraju.

### ZADUSZKI W KULTURZE

Zaduszki, podobnie jak dzień Wszystkich Świętych, znalazły swoje miejsce w polskiej kulturze i literaturze. Jeden z najbardziej znanych polskich dramatów, „Dziady” Adama Mickiewicza, opiera się na dawnych obrzędach ku czci zmarłych, w których to dusze powracają na ziemię, by prosić żywych o modlitwę i pomoc w przejściu do innego świata.



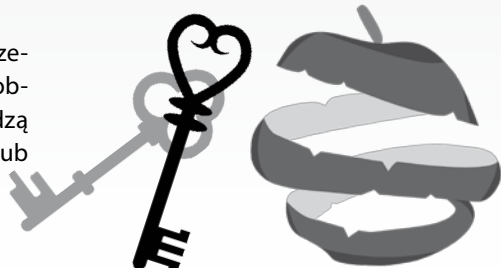
### LANIE WOSKU PRZES KLUCZ

Lanie wosku to jedna z najbardziej znanych i najstarszych wróżb andrzejkowych, której historia sięga wieków. W tej wróżbie roztopiony wosk (najczęściej z pszczelich świec) wylewa się przez dziurkę od klucza do miski z zimną wodą. Wosk szybko twardnieje, tworząc różnorodne formy, które rzucają cień na ścianę. Ten cień staje się podstawą wróżby – każdy próbuje odczytać z niego kształty, które mają przynieść odpowiedź na pytanie o przyszłość.

#### ZNACZENIE WRÓŻBY:

- **Kształty, które powstają z wosku, są interpretowane jako symbole przyszłych wydarzeń, osób lub sytuacji. Na przykład:**
- **Serce lub pierścienek** może oznaczać rychłe zaręczyny lub miłość.
- **Pies** symbolizuje lojalność, ale także ostrzeżenie przed fałszywymi przyjaciółmi.
- **Moneta lub sakiewka** to zwiastun bogactwa lub poprawy sytuacji materialnej.
- **Kwiaty** mogą symbolizować szczęście i powodzenie, natomiast **ptak** może zapowiadać nowiny lub podróże.

Tradycyjnie, wróżba ta miała wielkie znaczenie dla młodych panien, które z uwagą obserwowały woskowe figury, licząc, że dadzą im wskazówkę co do przyszłego męża lub najbliższych wydarzeń w życiu.



## WRÓŻBY ANDRZEJKOWE

### RZUCANIE SKÓRKĄ JABŁKA ZA PLECY

W tej wróżbie młode dziewczyny obierały jabłko tak, aby skórka tworzyła jak najdłuższy, nieprzerwany kawałek. Następnie rzucały ją za siebie, a skórka po upadku przyjmowała pewien kształt, który miał przypominać literę alfabetu. Ta litera miała oznaczać imię przyszłego męża.

#### ZNACZENIE WRÓŻBY:

- **Litera, którą utworzyła skórka jabłka, była interpretowana jako pierwsza litera imienia przyszłego ukochanego. Na przykład, jeśli skórka przyjęła kształt litery „K”, mogło to wskazywać, że przyszły partner będzie miał imię na literę „K”, jak np. Kamil, Krzysztof czy Konrad.**
- **Skórka jabłka miała dodatkowe znaczenie – ponieważ jabłko w wielu kulturach symbolizowało życie, płodność i miłość, sam akt obierania jabłka i rzucania jego skórką wiązał się z nadzieją na udane, pełne miłości małżeństwo.**

### USTAWIANIE BUTÓW W STRONĘ DRZWI

To wróżba, która dawniej miała szczególne znaczenie dla niezamężnych dziewcząt. Ustawiały one swoje buty jeden za drugim, w linii od ściany do drzwi. Buty były stawiane po kolei – ten, który pierwszy dotarł do progu, wskazywał właścicielkę, która jako pierwsza wyjdzie za mąż.

#### ZNACZENIE WRÓŻBY:

- **Prosty charakter tej wróżby sprawiał, że była bardzo popularna na wieczorach andrzejkowych. Miała jasno wskazywać, która z uczestniczek zabawy pierwsza znajdzie męża i opuści dom rodzinny, idąc za mężem do swojego nowego domu. Próg domu symbolizował nowe życie i moment, w którym dziewczyna „przekroczy” swoje dotychczasowe życie.**
- **Jeśli but danej dziewczyny dotarł do drzwi jako pierwszy, wróżyło jej to szybkie zamążpójście. W przypadku mężczyzn, podobne wróżby odbywały się podczas katarzynek, ale dziś ta wróżba jest uniwersalna i może dotyczyć obu płci.**



### WRÓŻBA Z KART

Wrózenie z kart, zwłaszcza z kart klasycznych, jest jednym z najpopularniejszych sposobów wrózenia w czasie andrzejek. Uczestnicy wybierają karty z talii, a każda karta ma swoje tradycyjne znaczenie.

#### ZNACZENIE WRÓŻBY:

- **As serc** – zwiastuje miłość, szczęście w uczuciach i powodzenie w relacjach międzyludzkich. W andrzejkowej interpretacji mógł oznaczać, że osoba szybko pozna swojego wybranka.
- **Dziesiątka pik** – ostrzega przed kłopotami, rozczarowaniami i smutkiem, być może dotyczącym miłości.
- **Król karo** – mężczyzna z dobrymi zamiarami, może symbolizować przyszłego męża.
- **Dama kier** – symbol kobiety zakochanej lub tej, która jest gotowa na związek. Może także oznaczać przyjaciółkę, która odegra kluczową rolę w przyszłości osoby wróżącej.

Karty były wybierane losowo, a wróżby z nich interpretowano w kontekście pytań dotyczących miłości, przyszłości zawodowej lub innych aspektów życia. Choć wróżba z kart jest bardziej uniwersalna, to w czasie andrzejek zawsze skupiano się na przepowiadaniu losu związanego z miłością.



## Jak pomóc JEŻOM przetrwać zimę?

Przed zimą trzeba pomyśleć o zapewnieniu jeżom bezpiecznego miejsca do hibernacji. Jeże najczęściej wybierają stopy gałęzi, liści, traw i innych naturalnych materiałów, które zapewniają im izolację i ochronę przed drapieżnikami. Oto jak możemy stworzyć im takie miejsce:

- **Stwórz domek dla jeża:** Możesz samodzielnie zbudować domek, który będzie imitował naturalną norę. Najprostsza wersja takiego schronienia to drewniana skrzynka z małym wejściem, którą można wyłożyć suchymi liśćmi i słomą. Ważne, by domek miał mały otwór wejściowy o średnicy około 13 cm, aby nie mogły się do niego dostać inne zwierzęta.

- **Ochrona naturalnych kryjówek:** Jeśli masz ogród, staraj się zostawiać nieco dzikich, niezagospodarowanych miejsc, gdzie jeż może znaleźć schronienie. Stopy liści, gałęzi, a nawet kompostowniki mogą służyć jeżom jako schronienie na zimę. Ważne, aby nie sprzątać ogrodu zbyt dokładnie przed zimą, ponieważ stopy liści są naturalnym miejscem na zimowanie.



## ZAPEWNIENIE POŻYWIENIA PRZED HIBERNACJĄ

Jeże przed zimą muszą zbudować zapasy tłuszczu, które pozwolą im przetrwać okres hibernacji. Jeśli spotkasz jeża późną jesienią (październik-listopad), możesz mu pomóc, zapewniając odpowiednie pożywienie. Oto co jeże jedzą:

- **Mokra karma dla kotów:** Jeże są owadożerne, ale można je dokarmiać mokrą karmą dla kotów, która dostarcza im niezbędnych składników odżywczych.

- **Woda:** Zawsze należy zapewniać dostęp do czystej, świeżej wody. Nigdy nie podawaj mleka, ponieważ jeże nie trawią laktozy i może to im zaszkodzić.



## KIEDY JEŻ POTRZEBUJE POMOCY?

Zazwyczaj jeże są samodzielne, ale niektóre z nich mogą potrzebować ludzkiej interwencji. Oto, kiedy warto pomóc:

- **Spotykasz jeża późną jesienią:** Jeśli w listopadzie lub grudniu zobaczysz małego jeża ważącego mniej niż 600 gramów, może nie przetrwać zimy bez twojej pomocy. Takiego jeża warto zgłosić do specjalistycznej organizacji zajmującej się opieką nad dzikimi zwierzętami.

- **Jeż wygląda na chorego:** Jeśli jeż porusza się w sposób apatyczny, jest wychudzony lub ma wyraźne oznaki choroby (np. problemy z sierścią), może potrzebować leczenia. W takim wypadku skontaktuj się z weterynarzem lub lokalną organizacją zajmującą się dzikimi zwierzętami.



## Historia pisma Braille'a i jego znaczenie

Pismo Braille'a, wynalezione w XIX wieku przez niewidomego francuskiego pedagoga Louisa Braille'a, zrewolucjonizowało życie osób niewidomych na całym świecie. Stało się kluczowym narzędziem, które umożliwiło im nie tylko naukę czytania i pisania, ale także dostęp do literatury, nauki oraz kultury. Braille otworzył drzwi do edukacji i samodzielności, co wcześniej było poza zasięgiem niewidomych. Historia powstania tego systemu to nie tylko opowieść o determinacji młodego wynalazcy, ale także o dążeniu do równouprawnienia i walki o niezależność dla osób niewidomych.

### Jak wygląda pismo Braille'a?

System Braille'a opiera się na kombinacjach sześciu wypukłych punktów, które tworzą różne litery, cyfry i znaki. Każdy znak składa się z komórki o wysokości trzech punktów i szerokości dwóch punktów. Kombinacje tych punktów tworzą różne litery alfabetu, cyfry oraz symbole interpunkcyjne. Na przykład litera „A” to pojedynczy punkt w górnym lewym rogu, a litera „B” to dwa punkty pionowo ułożone w tej samej kolumnie.

### Znaczenie pisma Braille'a w życiu niewidomych

Wprowadzenie pisma Braille'a było rewolucją dla osób niewidomych. Po raz pierwszy mieli oni dostęp do literatury, nauki, sztuki i informacji. Braille umożliwił niewidomym samodzielne czytanie i pisanie, co wcześniej było niemal niemożliwe. Dzięki temu mogli

nie tylko zdobywać wiedzę, ale także rozwijać swoją kreatywność i intelektualne zainteresowania.

### Braille w muzyce i naukach ścisłych

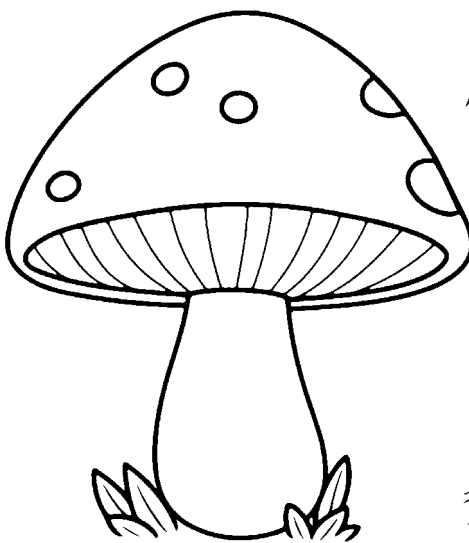
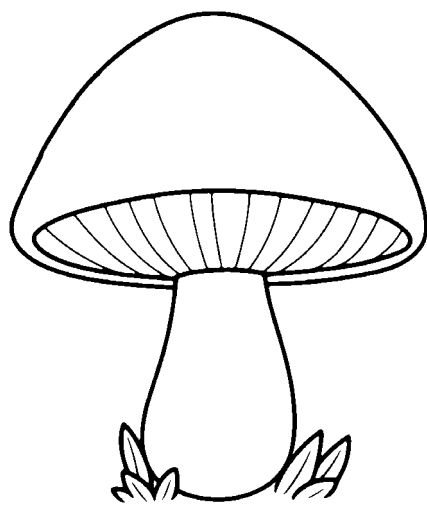
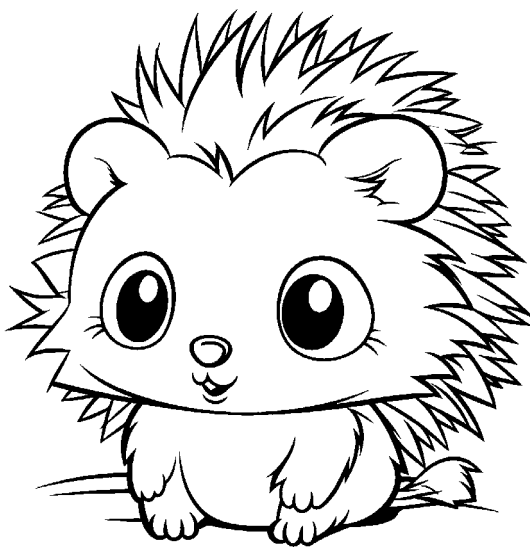
Pismo Braille'a jest wyjątkowe także dlatego, że można go używać nie tylko do zapisywania tekstów literackich, ale także matematyki i muzyki. Louis Braille, będąc uzdolnionym muzykiem, opracował system notacji muzycznej oparty na swoim alfabetcie, który do dziś jest używany przez niewidomych muzyków na całym świecie. Podobnie w matematyce i naukach ścisłych – istnieją specjalne wersje pisma Braille'a, które umożliwiają zapisywanie skomplikowanych równań i formuł.

### Braille we współczesnym świecie

Dziś pismo Braille'a pozostaje jednym z najważniejszych narzędzi edukacyjnych dla niewidomych, mimo rozwoju nowoczesnych technologii. Chociaż są już dostępne aplikacje do czytania tekstu na głos, czytniki ekranowe i inne narzędzia wspomagające, Braille nadal odgrywa kluczową rolę w rozwoju umiejętności czytania i pisania, zwłaszcza u dzieci niewidomych. Dla wielu osób niewidomych pismo Braille'a to symbol niezależności, który otwiera drzwi do świata informacji, wiedzy i kultury.

Współcześnie pismo Braille'a jest używane w książkach, dokumentach urzędowych, oznakowaniach miejsc publicznych, a także na etykietach produktów. Również technologia cyfrowa dostosowuje się do potrzeb osób niewidomych – istnieją urządzenia, takie jak brajlowskie monitory i klawiatury, które pozwalają korzystać z komputera, a także książki i czasopisma zapisane w Braille'u w wersji elektronicznej.

## STREFA ROZRYWKI



Deszcz w początku listopada mrozy w styczniu zapowiada.

Słońce listopada mrozy zapowiada.

## OPTYK

UL. KOZANOWSKA 113  
NAPRZECIWKO GALERII PILCZYCKIEJ „VIKTOR”

**BEZPŁATNE  
BADANIE WZROKU  
w godzinach pracy pon.-pt. 9<sup>00</sup>-17<sup>00</sup>**

**OFERUJEMY WSZYSTKIE RODZAJE  
OKULARÓW W ATRAKCYJNYCH CENACH**

**tel. 88 999 47 11**  
**www.prooptic.pl**



**AKUPUNKTURA I MASAŻE**  
Jolanta Pyszczyk

**ZABIEGI:**  
- Akupunktura  
- Moksoterapia  
- Terapia Bańkami Ogniowymi  
- Hawajski Rytuał Lomi Lomi Nui  
- Masaż Dobrostan  
- Masaż Kregoslupa metoda Breuss'a  
- Masaż Rekalacyjny  
- Reiki

**ADRES:**  
tel. 607 668 451  
ul. Górnicza 71/1a, Wrocław  
**www.pyszczyk.pl**

## OGŁOSZENIA

Zachęcamy  
do zamieszczania  
swoich ogłoszeń

**PIERWSZE  
GRATIS!**



**NR 48 LISTOPAD 2024**  
**NAKLAD: 1000 EGZ.**  
**GAZETA BEZPŁATNA**

**Wrocławski Klub Anima, ul. Pilczycka 47,  
54-150 Wrocław, [www.klubanima.pl](http://www.klubanima.pl)  
KONTAKT: [anima@klubanima.pl](mailto:anima@klubanima.pl)  
[gazetka@klubanima.pl](mailto:gazetka@klubanima.pl)**

**REDAKCJA:** [anima@klubanima.pl](mailto:anima@klubanima.pl)  
**ZDJĘCIA:** materiały własne, Freepik, Pixabay